

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
GRAĐANSKO ODJELJENJE
Broj: 43 0 P 145146 17 Spp
Sarajevo, 22.01.2018. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, odlučujući o zahtjevu Općinskog suda u Zenici za rješavanje spornog pravnog pitanja od 20.11.2017. godine, u predmetu Općinskog suda u Zenici broj: 43 0 P 145146 17 P, na osnovu odredbe člana 61a. Zakona o parničnom postupku¹ (u daljem tekstu ZPP), te odredbe člana 18. Pravilnika o unutrašnjem sudskom poslovanju Federacije Bosne i Hercegovine i Brčko Distrikta², na sjednici Građanskog odjeljenja održanoj 22.01.2018. godine donio je:

ODLUKU

Odbija se zahtjev Općinskog suda u Zenici za rješavanje spornog pravnog pitanja u predmetu broj 43 0 P 145146 17 P od 20.11.2017. godine.

O b r a z l o ž e n j e

Kod Općinskog suda u Zenici u toku je postupak po tužbi tužitelja Safeta Kovačevića iz Zenice, Topčić polje 3b, koga zastupa punomoćnik Almin Hrustić, advokat iz Zenice, protiv tuženih: 1. Agencija za vodno područje rijeke Save, koju zastupa punomoćnik Hakija Kurtović, advokat iz Sarajeva, 2. Grad Zenica, zastupan po Gradskom pravobranilaštvu, 3. Zeničko-dobojski kanton, zastupan po Kantonalnom pravobranilaštvu Zenica i 4. Federacija BiH, zastupana po Federalnom pravobranilaštvu Sarajevo, radi naknade materijalne štete, v.s. 70.000,00. KM.

Dopisom od 20.11.2017. godine, zaprimljenim u ovaj sud dana 08.12.2017. godine, prvostepeni sud je, na prijedlog tužitelja i prvotužene, pred ovim sudom pokrenuo postupak radi rješavanja spornog pravnog pitanja u smislu odredbe člana 61a. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku³ - ZID ZPP.

Sporno pravno pitanje definisano je na slijedeći način:

- da li je šteta od poplava iz mjeseca maja 2014. godine nastala kao posljedica više sile i
- da li se sanacija štete može zahtijevati putem nadležne općine, grada ili kantona i drugih nivoa vlasti ili se naknada štete od poplava iz mjeseca maja 2014. godine ostvaruje putem suda i ko je za tu štetu odgovoran?

¹ „Službene novine FBiH“ broj: 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15

² „Službeni glasnik BiH“ broj 66/12 i 40/14

³ "Službene novine FBiH", broj 98/15

U podnesenom zahtjevu prvostepeni sud navodi da je predmet spora naknada materijalne štete u iznosu od 70.000,00 KM, za koju tužitelj tvrdi da je nastala usljed poplava u mjesecu maju 2014. godine.

Navodi da tužitelj u postupku tvrdi da je sud nadležan da postupa po njegovom zahtjevu i da postoji odgovornost tuženih zbog propuštanja da postupe prema obavezama iz važećih propisa, a što tuženi spore smatrajući da se radi o nastanku štete zbog više sile, te da je pitanje naknade štete trebalo rješavati pred organima uprave u smislu odredbi Zakona o zaštiti i spasavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća⁴ i Uredbe o jedinstvenoj metodologiji za procjenu štete od prirodnih i drugih nesreća⁵.

Također u zahtjevu prvostepeni sud navodi da je kod Vrhovnog suda FBiH u toku postupak po reviziji o istoj pravnoj stvari, a po tužbi drugog tužitelja u predmetu broj 43 0 P 120845 17 Rev, u kojem je prvostepeni sud usvojio tužbeni zahtjev tužitelja u odnosu na Agenciju za vodno područje rijeke Save, koja je jedina tužena u tom postupku, a Kantonalni sud u Zenici je usvojio žalbu tužene, prvostepenu presudu preinačio i odbio tužbeni zahtjev tužitelja u cijelosti.

Kao razloge zbog kojih se obraća sa zahtjevom za rješavanje spornog pravnog pitanja prvostepeni sud navodi da je, pored pomenutog predmeta broj 43 0 P 120845 17 Rev, te ove pravne stvari, kod tog suda u toku još nekoliko postupaka (43 0 P 112987 14 P, 43 0 P 145138 17 P, 43 0 P 146936 17 P), kao i da po saznanju tog suda postoji jedan predmet, koji se vodi kod Općinskog suda u Zavidovićima. U svim tim predmetima, kako navodi prvostepeni sud, predmet spora je identičan u smislu da se radi o zahtjevima za naknadu materijalne štete lica čiji su objekti i ostala imovina oštećeni tokom poplava u maju 2014. godine, a koji zahtjevi su usmjereni protiv tuženih: Agencije za vodno područje rijeke Save i/ili svih nivoa vlasti (grad, kanton, FBiH).

Taj sud smatra da se ne radi o ogromnom broju premeta, ali da su isti izuzetno komplikovani i da u njima nastaju veliki troškovi za stranke.

Prvostepeni sud smatra da sporno pravno pitanje proizilazi iz različitih tumačenja pravnih normi iz Zakona o obligacionim odnosima – ZOO, Zakona o vodama⁶, Uredbe o vrstama i sadržaju planova zaštite od štetnog djelovanja voda FBiH⁷, Federalnog operativnog plana⁸, Zakona o zaštiti i spasavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća⁹ i Uredbe o jedinstvenoj metodologiji za procjenu štete od prirodnih i drugih nesreća¹⁰.

Različito je, smatra taj sud, tumačenje prvostepenog suda u predmetu broj 43 0 P 120845 15 P, koji je sada pred Vrhovnim sudom FBiH, u smislu što prvostepeni sud, po urađenom nalazu vještaka, nalazi propuste na strani tužene Agencije i istu obavezuje na naknadu materijalne štete tužitelju, a drugostepeni sud smatra da se radi o višoj sili i da ne postoji odgovorno lice, koje bi bilo obavezno da uspostavi stanje prije nastanka štete.

⁴ „Službene novine FBiH“, broj 39/03, 22/06 i 43/10

⁵ „Službene novine FBiH“, broj 35/04 i 38/06

⁶ „Službene novine FBiH“, broj 70/06

⁷ „Službene novine FBiH“, broj 26/09

⁸ „Službene novine FBiH“, broj 7/11

⁹ „Službene novine FBiH“, broj 39/03, 22/06 i 43/10

¹⁰ „Službene novine FBiH“, broj 35/04 i 38/06

Općinski sud je dao i sopstveno mišljenje o ovom pravnom pitanju smatrajući da je poplava viša sila, kada je uzrok njene pojave prirodan kao u maju 2014. godine (ogromne količine kiše), ali da nije u pitanju viša sila ako je nastala šteta posljedica ljudske radnje.

Smatra da bi Agencija i razni nivoi vlasti mogli biti eventualno odgovorni za štetu i to po pravilima o subjektivnoj odgovornosti zbog nepreduzimanja mjera, koje su bili obavezni poduzeti prema odredbama Zakona o vodama, Uredbe i Federalnog operativnog plana, ukoliko bi se tako spriječio nastanak štetnog događaja, tj. plavljenje imovine tužitelja u konkretnom slučaju, ili bi se šteta umanjila.

Smatra da se o ovoj vrsti spora građansko-pravne prirode raspravlja u sudskom postupku, a ne u upravnom postupku.

U ovoj pravnoj situaciji postavlja se pitanje da li se radi o spornom pravnom pitanju, koje treba da riješi ovaj sud.

Radi se o predmetu u kojem se postavlja pravno pitanje osnova odgovornosti za nastalu štetu (subjektivna ili objektivna odgovornost i da li je u pitanju viša sila), te da li je za rješavanje spora nadležan sud i ko je za štetu odgovoran.

To su pitanja primjene procesnog i materijalnog prava, koja će se u drugom predmetu broj 43 0 P 120845 17 Rev, zaprimljenom po reviziji kod ovog suda, riješiti ocjenom pravilnosti i zakonitosti donesene presude drugostepenog suda.

Obzirom da će ovaj sud riješiti drugi predmet po reviziji o istoj pravnoj stvari, u kojem će odgovoriti na pitanje pravilne primjene procesnog i materijalnog prava, koje su različito riješili prvostepeni i drugostepeni sud, to u ovom predmetu nema spornog pravnog pitanja, koje je od značaja za odlučivanje u većem broju predmeta u postupku pred prvostepenim sudom. Pod spornim pravnim pitanjem se podrazumijeva nalaženje pravog značenja pravne norme, koja treba da bude primijenjena na utvrđeno činjenično stanje. Ovaj sud zapaža da se u ovom slučaju traži rješavanje predmeta spora, a ne spornog pravnog pitanja.

Slijedom izloženog, Građansko odjeljenje Vrhovnog suda Federacije BiH je, primjenom odredbe člana 61d. stav (2) ZPP, odbilo zahtjev Općinskog suda u Zenici za rješavanje spornog pravnog pitanja.

Predsjednik Građanskog odjeljenja
Zdravka Grebo-Jevtić, s.r.